ՀԱՍԷՑ — ՃԷՊԿԷ ՆՈՀԷՐ
ՓՈՂՈՑ. ՓՈՍՓԱՐԿԷ ԹԻՒ 382
ՀԱԼԷՊ, ՍՈՒՐԻԱ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏՕՔԹ. Խ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

ԵՓՐԱՏ
ՕՐԱԹԵՐԹ

يراد
جريدة يومية سياسية ارمنية
المدير المسئول الطبيب خ بوغوصيان
العنوان — حلب — شارع جبل النهر
ص البريد ٣٨٢

ԱՐԵՒԵԼՔ. 20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1946 — ԹԻՒ — 2560 — ՁԵՌՔԷ ՀԱՏԷ 10 Ս. Դ. — الاربعاء ٢٠ شباط ١٩٤٦ — السنة ١٩ العدد ٢٥٦٠

ԽՄԲԳՐԱԿԱՆ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

...ղթի արձանագրութիւնները խանդավա-
...ան և լաւատեսութեան ալիք մը սփռեցին,
...գիներէն ներս։ Մուրիոյ և Լիբանանի հայու-
..., իր հայու պարտականութեան գիտակից,
...ունգ կը դիմէ արձանագրութեանց գրասենա-
...ը։
...էյրութի մէջ, մեր հայրենակիցները իրենց
...ամնաչ հաւատարմութիւնը կատարելու մէջ
...ալրենիքի վերագարձի կոչին։
...ինոնը կարելի չէ չընել և Հալէպի հայու-
...ու մենք կը հաւատանք, որ հայ ժողովուրդը
...ար և ամէն զոյնի տակ, միութիւն իրագործ և
...նարկան կեցուածքը պիտի որդեգրէ։
...ինքնագրգռումի պահու մը, պիտի զգանք
...պէս մեծ և շատ խոր է հայրենիքի սրբազան
...։ Անհրաժեշտ իսկ։ Հաւատա՞լ, որ տարա-
...ալը, գեռ երէկ արհամարհուած, մօտ ապա-
...ն հայրենիքի իր շինարար եղբայրներու կող-
...պիտի ստեղծագործէ։ Կեցած դարերու յաւերժի
...Ա՛ռ, այս է իրականութիւնը։ Զգլխեցուցիչ և
...ագրող իրականութիւնը։
...որ Հայրենիքը գիտէ թէ ինչ կ'ընէ։ Մենք պէտք
...նք աւելորդ հարցումներ ընելու մենք մեզի։
...պատանը արտատպումի իր հոգեհատորնե-
...թիւնն է։ Ո՞վ պիտի համարձակէր սրբապղծ
...ամով մը հատատել։ Անպայման, ո՛չ ոք։ Ուս-
...որքան մենք մեր փոխադրական կամ այլ փա-
...մտահոգութիւններու մասին կը մտածենք,
...ան և ան խորհած է, արդէն։
...ալրենիքի մէջ խանդավառութիւնը անհուն է։
...գիտութիւններու արձագանգը հանդիսացան
...ակ ծերունազարդ Հ. Աճառեանը և Դ. Դէմիրբ-
...։ Իսկ, Յովհաննէս Շիրազեր, մինչեւ իսկ ի-
...ն սերունդի ներկայացուցիչներ՝ Ս. Կա-
...իկեաններ և Աղաւնիներ, իրենց քնալի թելե-
...նարդարձերէն, ա՛լ կը թրթռացնեն այն երա-
...որ կը կոչուի՝ Վերադարձ։
...ոնքը մասնաւորենք Հալէպի հայութեան։ Ան
...ալրենասիրական պարտականութիւնը կատարելու
...։ Հակառակ այն իրողութեան, որ մեծ թուով
...ներ նշանակուած են, դրասենեակները բոլորն
...ուրէ բերան լեցուն են։ Արձանագրողները ժը-
...ի գէմքերուն, հաւատքի հայկական շեշտը աչ-
...ան, դուրս կ'ելլեն դրասենեակներէն։ Անոնք
...ղան պարտք մը վճարած ըլլալու զոհունակու-
...ը կ'ունենան։ Ի՛նչպէս, սրբազան պարտք։ Ինչ-
...ալական ու ճշմարիտ զոհունակութիւն։ Արդ-
...՛, կա՞յ հայուն համար աւելի մեծ պարտակա-
...թիւն, աւելի մեծ նուիրականութիւն, քան հայ-
...քին եկող նման կանչի մը գործադրումը։ Եւ ա՛լ
...ոքով կ'ըսենք, որ Հալէպի հայութիւնը ասոր
...պէս գիտակից է։ Հայրենիքի դաղափարը պարզ-
...թիւն և զգացում մը կ'ենթադրէ։ Եւ անոնց
...ուրքանչիւրին Հալէպի հայութիւնը իր բաժինը
...տ բերել։
...Ուստի, չարձանագրուողները և սպասողական
...ի վրայ կեցողները — եթէ կան — թո՛ղ փու-
...։ Աւանց այլեւայլի։ Խիղճի խայթ և կամքերդ-
...ը ընկճուած հոգեվիճակ մը պիտի չունենան ա-
...։ Որ անպատասխան կը ձգեն հայրենիքը։
...Հայրենիքի այս արժանաւոր կոչին, նոյնքան
...ան կեցուածք մը մի՛մի՛այն կրնայ սպասուիլ
...ողովուրդէն։

ՄՈՍԿՈՒԱ, 18.— Գերագոյն Սովիէթը Պ. Սէր-
...գոյեւը նշանակեց՝ ինքնաշարժներու Ճարտա-
...ութեան Ժողովրդային Կոմիսար։
ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Պ. Սթէթինիուս և ամերիկեան
...ութիւնեան անդամները մեկնեցան Լոնտոնէն։
ՌՈՄ, 18.— 32 կարտինալներու օծման արա-
...ութիւնները Հինգշաբթի առաւօտեան տեղի պիտի
...ենան, և պիտի ձայնասփռուին Վատիկանի ռա-
...էն։

ՎԻՇԻՆՍՔԻԻ ԺԵՍՏԸ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԱՆԴՐԱԳԱՐՁԸ

ՊԵՅՐՈՒԹ, 18.— Հոս հրատարակուող «Թէ-
լէկրաֆ» թերթը կը գրէ.—

Լիբանանի Լոնտոնի պատուիրակութիւնը հե-
ռագրով հարցուցած է իր կառավարութենէն, թէ
շարունակելո՞ւ է՝ սուրիական և լիբանանեան հար-
ցը ուղղակի չահագրգռող չորս պետութիւններով՝
բանակցութիւններ։ Թէ՞ սպասելու է մինչեւ Մարտ
21, Նիւ Եորք երթալ հետապնդելու համար իրենց
հարցը։

Մինչ կողմէ, կը տեղեկացուի, որ լիբանան-
եան պատուիրակութիւն մը պիտի այցելէ Սուր-
իոյ և Լիբանանի դեսպան՝ Պ. Դ. Սօլոմոն։ Պատ-
ուիրակութիւնը շնորհակալութիւն պիտի յայտնէ,
Պ. Սօլոմոն, Սովիէթ Միութեան որդեգրած ան-
կեղծ և աներկբայ դիրքին համար, Մերձ. Արեւ-
ելքի հարցին նկատմամբ, Ապահովութեան Խոր-
հուրդին մէջ։

Պատուիրակութիւնը, ապա, կառավարատուն
պիտի հանդիպի։ Ան Լիբանանեան կառավարութե-
նէն պիտի խնդրէ, որ անմիջապէս Լիբանանեան
դեսպան մը կարգուի Մոսկուայի մէջ։ Ինչպէս և,
գործոն յարաբերութիւններ սկսին այս երկու բա-
ռեկամ երկիրներուն միջև։

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— «Տէյլի Մէյլ» կը գրէ, թէ
այսօր Պ. Պիտօ և Պ. Պէվին իրարու հետ տեսակ-
ցութիւն մը պիտի ունենան։ Անոնք պիտի անդ-
րադառնան Ռուհրի և Հռենոսի հակակշիռի խնդ-
րին։ Ինչպէս և սուրիական և լիբանանեան հար-
ցին։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 18.— Ըստ անգլիական «Օպզըրվըր»
թերթի թղթակցին, բանակցութիւններ տեղի կ'ու-
նենան Սպանիոյ հանրապետականներուն և թագա-
ւորականներուն մէջև։ Որպէս թէ հանրապետա-
կանները ընդունած են առժամեայ թագաւորու-
թիւն մը։ Փոխանցն տապալելու լաւագոյն եղան-
է, արդարև, առժամեայ մի՛ապետութիւն մը։ Սա-
կայն, 9 ամիս վերջ, ալա՛ ընտրութիւններով,
ժողովուրդը իր կամքը պիտի յայտնէ երկրին իս-
կական իրաւակարգին համար։

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 18.— Պելճիքայի մէջ, ընտրու-
թիւնները սկսան. առաջին արդիւնքները յայտնի
եղան։ Եւ Երեսփոխանական ժողովին մէջ, և՛ ծե-
րակոյտին մէջ, «Կաթոլիկ» կուսակցութիւնը մե-
ծամասնութիւն կը կազմէ։ Համայնավարներն ալ,
բաւական թուով ներկայացուցիչներ։

Պ. Հանրի Սպաք, արտաքին գործոց նախա-
բարը յայտնեց, թէ «կաթոլիկ»ները կողմակից են
Լէոփոլտ թագաւորի վերադարձին։

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Երէկ իրիկուն, Պ. Վիշինսքի
և սովիէթ պատուիրակութիւնը Լոնտոնէն մեկնե-
ցան։ Անոնք, ճամբորդութեան ընթացքին, Պեր-
լին պիտի այցելեն։

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— «Տէյլի Թէլէկրաֆ» կը գրէ,
թէ Եգիպտոսի անգլ. դեսպան Պ. Քիլբրն, որ
ներկայիս Լոնտոն կը գտնուի, հրաժարած է։ Ան
աւելի բարձր պաշտօնի մը պիտի կանչուի։ Իրեն
յաջորդ պիտի նշանակուի Պ. Քամփէլ։

ԳԱՀԻՐԷ, 18.— Գահիրէի մէջ, Նորէն ուսա-
նողները ցոյցեր ըրին։ Անոնք անգլ. բանակներու
հեռացումը կը պահանջէին։

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Համայնքներու Տան մէջ, Պ.
Պէվին Զորեքշաբթի օր՝ անգլիոյ արտաքին քաղա-
քականութեան վերաբերեալ երկու օրուան վիճա-
բանութիւն մը պիտի բանայ։

ՓԱՐԻԶ, 18.— Աբժանթինի արտաքին նախա-
բարութիւնը մօտ ատենէն յուշագիր մը պիտի
ղրկէ Ամերիկեան բոլոր երկիրներուն, բացի Մ.
Նահանգներէ։

Ան, այս յուշագրով, պիտի հերքէ Մ. Նահանգ-
ներու Արժանթինի հասցէին վերջերս հրատարա-
կած «Կապույտ Գիրք»ը։

ՊԷՎԻՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ԼԵՀ ԹԱՆԱԿԻ ԽՆԴՐՈՒՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Պ. Պէվին պատասխան մը ղրբ-
կեց, Մ. Ազգերու Հպատակերգութեան Ընդհ. Քար-
տուղար Պ. Թ. Լիի, այն յուշագրին համար, զոր
Եուկոսլաւիան, Պ. Վիշինսքիի միջոցաւ, Ապահովու-
թեան Խորհուրդին յղեց։

Ան կը ժխտէ Իսալիոյ լեհ բանակներուն եուկոս-
լաւ սահմանագլուխին մօտեցումը։ Կը յայտնէ, որ
անոնք միմիայն պարտականութիւն ունին՝ պատե-
բազմական գերիներուն և մթերանոցներուն հրա-
կելու։

Եուկոսլաւ այս յայտարարութիւնները, կ'եզրա-
կացնէ ան, ուրիշ պատճառներ ունին, որպէս զսպա-
նակ։

ԼՈՆՏՈՆ, 18.— Լեհ բանակի այս խնդրոյն շուրջ,
Պ. Պէվին պիտի պատասխանէ, նաև, Լեհաստանի ի-
րեն ուղղած յուշագիրին։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

«Միրա»ի կեդրոնական տնօրէնութիւնը կը հա-
դորդէ, որ 6 ինքնաշարժներ ծախու պիտի դրուին։

Գնել փափաքողները կրնան ամէն օր դիմել,
քննելու համար ինքնաշարժները, ժամը 10էն մին-
չեւ կէսօրէ վերջ ժամը 2։

Իսկ դիմումները պէտք է կատարուին Պէյրութի
Տնօրէնութեան, մինչեւ Հինգշաբթի կէսօրէն առաջ,
ժամը 11-ին։

Պայմաններուն կարելի է տեղեկանալ հետեւեալ
կեդրոններէն.

Հալէպ՝ փոխադրական դրասենեակ,
Պէյրութ՝ տնօրէնութիւն,
Դամասկոս՝ կեդրոնական տնօրէնութիւն։

ԱՌՈՂՋՈՒԹԱՒՈՒՆ Ընդհ. Տնօրէնը, ընդհանուր
քննութեան մը նպատակով, պիտի այցելէ Սուրիոյ
բոլոր քաղաքները։ Այժմ, կը գտնուի Համա, ուրկէ
պիտի անցնի Հօմս և Հալէպ։ Մաս մը գեղեր պիտի
բաժնէ պետական հիւանդանոցներուն։

«ՄՈՒՍԱՄԱՏԻ Մտնդեան տարեդարձը մեծ շուք-
քով տօնուեցաւ, Դամասկոսի մէջ։ Կէս օրին, Հան-
դիսաւորութեան Նախագահը աղօթեց Օսմանեանները
մեծ մզկիթին մէջ, ուր գնաց մեծ թափօրով։
Թափօրի Համիտիէ չուկայէն անցնելէն քիչ առաջ,
երկու ոստիկաններ, Սուրիոյ զինուորականութեան
աջակցութեամբ, ձերբակալեցին զինուորական հա-
մազգեստ կրող անձ մը։ Ոստիկաստան մէջ, ան մեր-
ժեց իր ինքնութիւնը յայտնել։ Խուզարկութեան են-
թարկուելով, վրայէն երեք ձեռնաւոյմբեր և դաշոյն
մը գտնուեցան։

«Զինուորական ոստիկանատուն փոխադրուելով,
ան յայտնեց, թէ կը կոչուի Ամէր Ա՞մէ, Լաթաքիա-
ցի գնուոր մը։ Ոստիկանութիւնը կը կարծէ, թէ
ձերբակալուողը կեղծ անուն տուած է. և կ'ենթադրը-
բէ, որ կ'ուզէր ցնցող արարք մը գործել նախագահի
թափօրի անցքին ատեն։

ՍՈՒՐԻՈՅ և Լիբանանի սովիէթ դեսպան՝ Պ.
Սօլոմ երկու ժամ տեւող տեսակցութիւն մը ունե-
ցաւ, Լիբանանի արտաքին գործոց նախարարութեան
տնօրէն՝ Պ. Ֆուատ Ամունի հետ։

ՆՈՒՐԻ Փաշա Սայիտ, Իրաքի նախկին վար-
չապետը, Պաղտատ մեկնեցաւ չորս օր առաջ
Պէյրութէն։ Կը կարծուի, որ ան Իրաքի նոր դահ-
լիճը պիտի կազմէ։

Ան Պաղտատ հասնելէն քանի մը օր վերջ,
Հալէպի համբով, Թուրքիա պիտի ճամբորդէ։ Այս
առթիւ, ան յայտնած է մամուլին. «Թուրքիա իմ
այցելութիւնս նպատակ ունի երկու երկիրներու
միջև մնտեսական, առեւտրական և քաղաքական
կապերը սերտացնելու»։

Ան ժխտած է Արաբական Լիկային միանալու
Թրքական առաջարկի մը գոյութիւնը։ Սակայն,
աւելացուցած է, որ «Մասատապատի Ուխտին» մէջ
ջատագովուած համագործակցական ոգին անվիպ-
կը մնայ։

ԿԱՐՍԻ, ԱՐՏԱՀԱՆԻ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՅԼ ՀՈՂԵՐՈՒ ՀԱՐՑԸ

Գրեց՝ ՓՐՕՖ. ԽՎՈՍԹՈՎ

Ասկէ առաջ, Փրոֆ. Խվոսթովի սոյն գրութենէն պզտիկ մաս մը առած էինք։ Այսօր, ամբողջութեամբ կը ներկայացնենք. առնելով մեր պաշտօնական «Առաւօտ»էն, որուն Մոսկուայէն սեփական հեռագրով ղրկուած է։

Փրոֆ. Խվոսթով սոյն յօդուածը ստորագրած է «Նոր Ժամանակներ» սովիէթական հանդէսին մէջ։

Փաստարկութիւններով և փաստաթուղթերով լեցուն այս գրութիւնը՝ մեծագոյն լուսանքը է՝ Թուրքերու ճակտին նետուած։

Խմբ.

Թուրքիոյ վարչապետ Սարաճօղլու, Ցունուարի սկիզբը, Թուրք լրագրողներու համագումարին մէջ, ճառ մը խօսեցաւ Կարսի, Արտահանի և կարգ մը ուրիշ շրջաններու վրայ Թուրքիոյ ունեցած իրաւունքներու մասին։ Ինչպէս յայտնի է, արտահայտման հայ հանրային կարծիքը չ'ընդունիր, թէ Թուրքիա իրաւունք ունի այս հողերուն վրայ։ Անշուշտ, Պ. Սարաճօղլու համաձայն չէ այս քանին. ինչ որ ըսաւ, արդէն, Թուրք լրագրողներու համագումարին խօսած իր ճառին մէջ։

Սարաճօղլուի ճառը հետաքրքրեց մեզ. քանի որ խիստ յատկանշական երևոյթ մըն է։ Միջազգային արէնքի տառերու թեանց մէջ, մինչեւ հիմա չէ պատահած, որ շրջանի մը ընակչութեան զանգուածային խումբերի մէջտեղ բերուի որպէս փաստարկութիւն, արդարացնելու համար ջարդարարներուն՝ ջարդուածներու հողերուն տէր դառնալու իրաւունքը։

Բացարձակ է, թէ Պ. Սարաճօղլու անհամբեր է նոր դարպասի մը բանալու միջազգային օրէնքին մէջ։ Երբ կը փորձէ, այդ հողերուն վրայ, Թուրքիոյ ունեցած իրաւունքը հիմնաւորել այն «փաստարկութեամբ», թէ «հոն բնակող մէկ հայ իսկ չկայ»։

Կարելի է հարց տալ Պ. Սարաճօղլուին. «Ինչո՞ւ արդեօք ո՛չ իսկ մէկ հայ կայ հոն»։ 1916-ին, Կարսի շրջանը միայն, մօտ 100,000 հայեր կը բնակէին։ Ո՞վ է յանցաւորը, որ անոնք հոն չեն, հիմա։

Համաձայն Պ. Սարաճօղլուի ըմբռնումին, յաջորդականութեան և օրէնքին, կը բաւէ, որ մէկը ջարդէ ազգ մը, իրաւունք ունենալու համար անոր հողերուն վրայ։ Եւ աւելին, իրաւունք ունենալու զայրանալու, երբ այդ ազգէն վերապրողներ և արտաքսման զանուածներ, համարձակութիւնն ունենան ըսելու, թէ իրենց կը պատկանի այդ հողը։ Աւելի հաճեստ էր արիւնկոգ Սուլթան Համիտը։ Շնորհութեան կը մատնուէր ան, և ո՛չ թէ կը զայրանար, երբ իրեն յիշեցուցին Հայերու ջարդերը։

Սարաճօղլու, ջարդերէ դատ ուրիշ փաստարկութիւններով ալ, կարդարացնէ Թուրքիոյ իրաւունքը՝ Կարսի և Արտահանի վրայ։ Ան կը յիշեցնէ, թէ 1918—ին հանրաքուէ մը տեղի ունեցաւ այն շրջանին մէջ։ 85,125 անձեր քուէարկեցին Թուրքիոյ հետ միանալու, 1,924 դէմ քուէարկեցին, մինչ 1,483 անձեր ձեռնպահ մնացին։

Եւ սակայն 500,000նոց բնակչութիւն մը կար Թուրքիոյ՝ Ռուսիայէն առած հողերուն վրայ (ասիկա կը պարունակէ Կարսը, և այն մասերը Երևանի Կառավարութեան և Պարսկաստանի շրջանին, որոնք Թուրքիոյ ձեռքը մնացին)։

Արդ, թէ Ռուսիայէն խլուած շրջաններու մէկ ուէկէս միլիոն բնակչութեան չնչին մէկ փոքրամասնութիւնը միայն մասնակցեցաւ «Հանրաքուէին»։ Միւս բնակիչները կամ փախան Թուրքերէն,— ամանք հեռանալով ռուս զօրքերուն հետ—, ուրիշներ լեռները քաշուեցան։ Իսկ, մաս մը ալ յաջողած չըլլալով փախչիլ, Ջարդուեցաւ Թուրքերուն կողմէ։

(Շար. ք Ճաշոցգով)

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգ. Վ. Կիւլպէնկեան Մայրանոցի երկրորդ յարկի շինութեան «Նուէրաբերգի» մասնակցողները իրենց սակերը թո՛ղ հանին, գոց պահարանով, գրաւոր ներկայացնել, մինչեւ 20 փետր. 946 Դ.։ օրը կէսօրուան ժամը 12ին, Կիւլպէնկեան Մայրանոցի մէջ։ Սոյն նամակներուն բացումը պիտի կատարուի Վարչութեան ներկայութեան։

Մասնակցողներէն իւրաքանչիւրը նախապէս պարտի վճարել 1500 ս. ոսկի «Տէփոզիթ» գումար մը։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՈՂՋՈՅՆ ՆՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Բագրատունեաց Իշխանութեան պարտութիւնից հետո, Հայաստանը դադարեց պետութիւն լինելուց։ Ութ և կես դար նա գտնվում էր օտար ազգերի տիրապետութեան տակ։ Հայ ժողովուրդը յուր քնիկ հայրենիքում տառապում էր օտար ցեղերի դժնդակ լծի տակ, հեռդհեռն նվազում՝ արյունաքամ էր լինում։ Վերջին հնգամյամրն երբ Թյուրքական բանակը, գրավեց Դարսը և պատրաստվում էր մտնել Ալեքսանդրապոլ ու այս կողմերում էլ բնաջինջ անել հայութիւնը՝— հանկարծ մի հզոր ձեռք բարձրացավ հայութիւնը փրկելու։ Կարմիր Բանակը Ազրբէջանից մուտք գործեց Հայաստանի սահմանները, նրան միացաւ հայ զօրագունդը, որ չէր կամեցել կռվել դաշնակցութեան գրոչակի տակ, և ազատագրեցին Հայաստան։

Ծնվեց այն Հայաստանը, որի մասին երազում էին մեր ժողովրդի լուսավորիչները, ստեղծվեց ազատ ազգային պետութիւն — Հայաստանի Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկան՝ իբրեւ մի իրավահավասար անդամ Սովետական մեծ Միութեան։

25 տարի անցավ Նոր Հայաստանի ծննդյան օրից։ Այդ օրը դարձվում հանդիսացավ հայ ժողովրդի նորագույն պատմության, նրա վերածնության թե՛ կուլտուրական տեսակետներից։ Այս կարճ ժամանակի ընթացքում անճանաչելիօրեն փոխվեց մեր հայրենիքը։

Ի՞նչ էր ներկայացնում Հայաստանը յուր վերածնության նախօրյակին — մի բուռը՝ մոտ կես միլիոն ժողովուրդ, քաղցած, անգրագետ, անօգնական նստած ավերակների մէջ։ Եվ ահա, կարճես մի մոգական գավազանի հարվածով այս քանի և հինգ ամյակում ամեն ինչ կերպարանափոխվեց, ազգաբնակչությունն անգամ մոտ երեք անգամ։ Միայն Երևանի բնակչութեան թիվը՝ տասնապատկվեց։ Ամբողջ Հայաստանը գրաքաղ է դառնում։ Կազմվում է նախագիծ Երևանի հիմնովին վերաշինութեան և արդեն վերաշինված մասը բարեկարգ և եվրոպական քաղաքի տեսք է ստանում — լայն, ասֆալտած պողոտաներով, ջրի-էլեկտրականության մատակարարումով, կոյուղիներով, տրամվայներով, ծառազարդմամբ։ Կառուցվեցին հոյակապ թատրոններ, թանգարաններ, կամուրջներ, զավառներում փոփոխվեցին մեծ և փոքր ջրանցքներ՝ անջրդի հողերը ոռոգելու համար։ Պեղվեցին արտեզյան ջրհորներ, գյուղերը լուսավորվեցին, «Իլիչի ճրագով» (*) — ռադիոն հնչեց ամենահեռավոր գյուղում, համբարձյալ եղեռների փոխարեն սկսեցին աշխատել արվեստները, գերանդուն ու մանգաղին փոխարինեցին կոմբայնները, մշակման տեխնիկայի շնորհիվ բարձրացավ բերքատվությունը, աղնվացավ անասունների ցեղը։

Հիմնվեցին բազմաթիվ զործարանները՝ արդյունաբերության զանազան ճյուղերից, Ռեսպուբլիկան, համամիութենական մասշտաբներով։ Սովորը կուլտուրայի դծով ձեռք բերված հաջողությունները հրակայական են։ Պարտադիր է դարձած տարրական ուսուցումը. չկա գյուղ առանց դպրոցի։ Շատ գյուղերում բացված են միջնակարգ դպրոցներ, տասնամյակներ։ Երեվանում հիմնված է համալսարան տասը ֆակուլտետով։ Հիմնուած է գիտությունների Ակադեմիա՝ մի շարք մասնագիտական ինստիտուտներով։ Կատարվում են խոշոր գիտական աշխատանքներ նախահայկական և հայկական կուլտուրայի և գրականության ընագավառներում։ Հրապարակվում են և թարգմանվում հին հայ հեղինակներ։ Խոշոր աշխատանքներ են կատարվում մեր լեզվի, գրականության և քաղաքակրթության պատմության վերաբերյալ։

Ազգային Փոկլորը հիմնովին ուսումնասիրվեց, շքեղ տպագրությամբ լույս ընծայվեց «Սասնա Ծռերի» մի քանի տասնյակ տարբերակների ժողովածուն։ «Սասունցի Դավիթ» Եպոսի հազարամյակի հանդեսը կատարեալ ազգային տոնի բնույթ ստացավ։ Մոտ օրերս փառավորապես տոնվեց մեծ բանաստեղծ — աշուղ Սայաթ Նովայի մահվան 150 ամյակը։ Տպագրվեցին վեպեր հին հայկական կյանքից։ Ցուր երաժշտական հանճարն էլ հանդես բերեց Հայաստանը այս քսան և հինգ ամյակում, Մոսկվայում բարձր գնահատության արժանացան հայ երաժշտությունը և նրա կատարողական արվեստը։

Հայրենական մեծ պատերազմի ժամանակ, հայ ժողովուրդը անձնվիրաբար իր պարտքը կատարեց ընդհանուր հայրենիքի պաշտպանության նվիրական գործում։ Հայ զօրականների հերոսական գործերը հավերժացան Գերագույն Հրամանատարության հրամաններում։ Հայ գեներալների, Սովետական Միության Հերոսների, շքանշանակիրների պատկառելի թիվը վկայում է, որ հայ ազգը օժտված է բարձր ընդունակություններով, ինչպես մարտում, այնպես էլ խաղաղ կուլտուրական աշխատանքներում։

Հայ ժողովրդի այս ընծային հոգեկան և ֆիզիկական հատկությունները, որ նա դրսևորել է յուր դարավոր կուլտուրական կյանքի ընթացքում, ե-

(*) Սովետական ժողովուրդները սիրված առաջնորդ Վլադիմիր Իլիչ Լենինը հանդիսացավ միեվնույն ժամանակ մեր երկրի էլեկտրոֆիկացման վիթխարի ծրագրի հեղինակը եվ այդ աշխատանքի առաջին կազմակերպիչը։ Ժողովուրդը սիրելով իր առաջնորդին, եկերի էլեկտրոֆիկացումը կապեց նրա անվան հետ եվ ամեն մի էլեկտրական ճրագ անվանեց «Իլիչի ճրագ»։

Պ. ԳԱՌՆԻԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ
և
ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԹԻՒՖԷՆԿԵԱՆ
Ամուսնացած
Հալէպ 17—2—

Մեր շնորհաւորութիւնները նորապսակ ամուլին։

ԾԱԽՈՒ
ՔԱՂՈՔ
Վաճառատուն «Բուրգ
տրամադրէ է ծախելու իր նո
վոթէի խանութը, խանութի գ
ղց, Տօքթ. Ցակորեանի գրա
տան մօտ, հանրամատչելի գի
մը։
Փափաքողները թող դի
ղզդակի իրեն, վերոգրեալ հ
ցեով։ 10—

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ
Տ. Գարեգին Աւագ Քա
Պոլարեանի վախճանումին
ութիւն, Պ. Անդրանիկ Թ
թիճեան 15 Ս. Ոսկի կը նուի
ել Հալէպի Անկելանոց-Մ
նոցին։
Սատնալ նուիրատուէն։

«ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ»
Պ. Խաչատուր Գարա
ճաղեան,
Տօքթ. Վրոյր Մինասեան
Հինգշաբթի, 14 Փե
1946ին, տեղւոյն Հ. Բ.
Միութեան հաստատութեան
բարին մէջ, գիշերուան ժ
8—30ին, «Ալէքսանդրէթի և
լանի Մխիթարեան Հայրենակցա
Միութիւն»ի ընդհանուր ան
մական ժողովը տեղի ունեց
Օրուան օրակարգի վրայ
Վարչութիւնս Պատ
Նախագահի պակասութիւ
Վարչութիւնս Ձեր վաղուց
ազգօգուտ գործերը և արդ
նիքները գնահատելով, և մ
նոյն ժամանակ ներկայիս
փափաքին գոհացում տալ
պատակաւ Ձեզ պատուոյն
գան ընտրեց Հայրենակցա
Միութեանս։
Այս ուրախ առիթով,
պատուական նախագահութ
նոր պաշտօնը կը շնորհաւոր
Նաև շնորհակալութիւնները
յայտնենք Ձեր 200-ական
կիի նուէրներուն համար հ
կազմ Հայրենակցական Մ
թեան։
Ցարգանքով
«ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹ
Փետր. 15-946

ռեան բերելու ամենակ
ազգակն է եղել մեծ Ս
բարյացակամ խնամքն ու
ցողությունը. Չմոռանք
մեր ձեռք բերած բոլոր
ղությունների համար պ
կան ենք նրան, որին
միշտ երախտապարտ պ
լինենք։ Եթե հայ ժողովրդ
նական ընդունակություն
արդավանդ հող ու սերմեր
ապա ընկեր Ստալինի խ
հանդիսացաւ արեվ, որ
կենսական ճառագայթներ
լեցրեց սերմերը և ծաղ
Հայ անգաստանը։
Ողջույն քեզ նոր Հայ
իմ նվիրական հայրենիք
լիս ես եռանդով, թարմ
ուժերը, եռում է քո մ
տեղծագործական ոգին,
վոր է քո ուղին, հուսալ
ապագան։
ԱԿԱԴ. ՍՏ. ՄԱԼԻ